

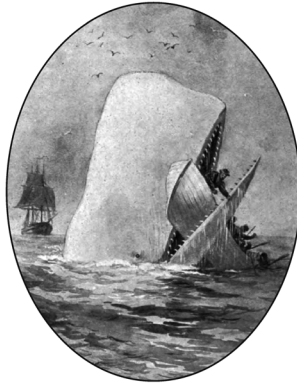
ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

БІБЛІОТЕКА
СВІТОВОЇ
ЛІТЕРАТУРИ

Герман
МЕЛВІЛЛ

■

МОБІ ДІК,
або БІЛИЙ КИТ

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2023

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

РОЗДІЛ 1
ПЕРШІ ОБРИСИ

Можете звати мене Ізмаїл. Кілька років тому — байдуже, коли саме, — з'ясувалося, що в моєму гаманці майже порожньо, а на землі не лишилося нічого, що могло б мене цікавити; і тоді я вирішив сісти на корабель і трохи поплавати, щоб побачити світ і з його водного боку. Для мене це перевірений засіб розвіяти смуток і покращити кровообіг. Щоразу, коли я помічаю похмурі зморшки в кутику свого рота; щоразу, коли на душі в мене настає вогкий, холодний листопад; щоразу, коли я спіймаю себе на тому, що почав зупинятися перед вітринами гробарів і проводити кожен жалобну процесію, що потрапила на очі; а особливо тоді, коли іпохондрія заволодіє мною настільки, що лише мої суворі моральні переконання, що ними я керуюся в житті, не дозволяють мені свідомо збивати на вулиці капелюхи з перехожих, — я розумію: час мені рушати в море — і мерщій. Це в мене замість кулі і пістолета. Катон з філософським виглядом кидається грудьми на меч, а я спокійно піднімаюся на борт корабля. І в цьому немає нічого дивного. Люди цього не усвідомлюють, але багато хто якоїсь несподіваної миті починає сприймати океан майже так само, як я.

Ось, наприклад, місто-острів Манхеттен, наче атол — кораловими рифами, оперезане портами, за якими вирує прибій торгівлі. Зайдіть у будь-яку вулицю цього міста — і вона неодмінно виведе вас до води. А комерційний центр міста і його

кінець — це Беттері, звідки величезний мол простирається назустріч хвилям і вітрам, які лише кілька годин тому шумували у відкритому морі. Погляньте на юрми людей, що стоять там і дивляться на воду.

А надвечір святої неділі, коли все довкола застигне в дрімотному спокої, обійдіть місто довкруги. Ідіть від закруту Корніелс до Коентійських доків, а звідти по Уайтхоллу — на північ. Що ви побачите? Навколо всього міста, наче безмовні вартові, стоять незліченні купки людських істот, занурених у споглядання океану. Одні спираються на поруччя пристані, інші сидять на самісінькому краю молу, ще інші зазирають за борт корабля, який приплив з Китаю, а деякі навіть виدير-роздивитися морський простір. А це ж усе люди сухопутних професій, цілоденно ув'язнені в чотирьох стінах, прикуті до стійок та лав, зігнуті над бюро. Що це з ними діється? Хіба на суходолі немає зелених полів? Що роблять тут ці люди?

Та погляньте! Нескінченний людський потік струмує туди, підступає до самої води, наче збираючись пірнути. Диво дивне! Вони не заспокоються, поки не підійдуть до межі суші; їм не досить просто посидіти у тіні пакгаузу. Ще б пак! Їм конче потрібно підступити якомога ближче до води, так близько, аби лиш не впасти в море. І вони стоять там, розтягнувшись на цілі милі, на цілі ліги упродовж берега. Мешканці суходолу, городяни, вони прийшли сюди зі своїх закутків і провулків, вулиць і авеню — з півночі, півдня, заходу і сходу. Але тут вони згуртувалися до купи. Поясніть мені — може, це стрілки всіх компасів тягнуть їх сюди своєю магнітною силою?

А ось інший приклад. Уявіть, що ви за містом, десь у гористій озерній місцевості. Оберіть одну з незліченних стежин, ідіть нею, і ставлю десять проти одного, що вона приведе вас до зеленої долини внизу і зникне тут, саме в тому місці, де струмок перетворюється на невеличке озерце. У цьому є якісь чари. Навіть дуже неуважна людина, заглиблена в роздуми — якщо поставити її на ноги і злегка підштовхнути, щоб надати руху, — без сумніву, приведе вас до води, якщо тільки вода є десь поблизу. Може, вам колись доведеться знемагати від спраги посеред Великої Американської пустелі; отоді й зробіть цей експеримент, якщо у вашому каравані знайдеться хоч один професор метафізики. Атож, усі знають, що вода і роздуми довіку пов'язані між собою.

Або візьмімо, наприклад, живописця. Йому заманулося написати поетичний, тінистий, спокійний, чарівливий романтичний краєвид, який може бути в долині Сако. І що ж він зобразить у своєму пейзажі? Ось дерева, скрізь поточені дуплами, ніби в кожному з них сидить чернець-відлюдник із розп'яттям; ось дримають луки, ось дримає стадо, а он неквапно лине в небо димок із димаря. На задньому плані в'ється, зникаючи в лісовій гушавині, вузька стежина; вона біжить до гірських відрогів, що ніжаться в прозорій блакиті. Та однак, попри те, що перед нами лежить краєвид, що мовби поринув у чарівний сон, попри те, що із соснових віт, наче глиця, на голову пастуха злітають ледь чутні зітхання, — усі спроби художника будуть марними, поки він не зверне погляд свого пастуха на стрімке джерело. Підійть до прерії у червні, коли там упродовж багатьох миль можна брести серед пишної трави, поцяткованої помаранчевими лілями, — чого бракує серед цієї краси? Води! Там немає ані краплини води! Якби Ніагара замість води вивергала потоки піску — хіба люди приїздили б за тисячі миль, щоб помилуватися нею? Чому бідний поет з Теннессі, несподівано отримавши дві зменні срібняків, завагався — купити пальто, що було йому так потрібне, чи витратити ці гроші на прогулянку пішки до Рокевей-Біч? Чому кожний нормальний, здоровий хлопчина з нормальною, здоровою хлопчачою душею якоїсь миті неодмінно починає марити морем? Чому ви самі, вперше вирушаючи в морську подорож як пасажир, відчуваєте таємничу бентегу, коли почувете, що берега вже не видно? Чому давні перси вважали море святиною? Чому греки вигадали для нього окремого бога, та ще й рідного брата Зевса? Звичайно, все це має глибокий сенс. І ще глибший сенс прихований у розповіді про Нарциса, який, не в змозі досягнути невиразний і болісний образ, що він його побачив у водоймі, шугонув у воду і втопився. Адже ми також бачимо цей образ у всіх річках і океанах. Це образ незбагненої омани життя — ось яка відповідь.

Проте, коли я кажу, що маю звичку вирушати в плавання що туманіє, як на мій погляд, а легені дають про себе знати, — я не хочу, аби хтось подумав, наче я вирушаю в морську подорож як пасажир. Адже для того, щоб стати пасажиром, потрібно мати гаманця; а гаманець — усього-на-всього жалюгідна ганчірка, якщо він нічого в собі не містить. До того ж

пасажери потерпають від морської хвороби, гризуться між собою, погано сплять уночі і зазвичай отримують небагато втіхи; ні, я ніколи не подорожую як пасажир; і, хоч я досвідчений моряк, не їжджу ні коמודором, ні капітаном, ні коком. Усю пошану й славу, пов'язані з цими професіями, я ладен віддати тим, кому вони до вподоби; як на мене, то мені зовсім ні до чого всі, які існують у світі, поважні заняття, турботи і випробування. З мене досить і того, що я можу подбати про самого себе, не переймаючись ні кораблями, ні барками, ні бригами, шхунами і таке інше. Що ж до професії кока, я визнаю — це вельми поважане заняття, адже кок також у певному розумінні є командиром на кораблі, — проте мені щось не дуже подобається смажити птицю на рожні, хоча, якщо її добре підсмажать, змастять олією і в міру підсолять та поперчать, ніхто не зможе віддати їй належного — це щоб не сказати «пошани», тією мірою, як це зроблю я. А ось давні єгиптяни так обожнювали своїх ідолів — смаженого ібіса та печеного гіпопотама, — що ми й тепер іще знаходимо мумії цих істот у їхніх велетенських пірамідальних пекарнях.

Ні, коли я вирушаю в море, я йду на корабель простим матросом. Щоправда, тоді мною попихають, ганяють мене сюди-туди і примушують стрибати з реї на рею, наче коника у травні. Спочатку це не вельми приємно. Твоє почуття честі вражене — а надто коли ти походиш із такої старовинної сухопутної родини, як Ван-Ранселіри, Рендольфи чи Гардиканути, і особливо якщо незадовго до тієї миті, коли тобі довелося занурити руку в діжку з дьогтем, ти на правах сільського вчителя владно розмахував нею, змушуючи дрижати від страху найзухваліших учнів. Запевняю вас, перехід із учителів у матроси дуже болісний, і потрібний міцний цілющий засіб із суміші Сенеки та стоїків, щоб ви могли витримати це з посмішкою. І навіть цей засіб згодом втрачає свої властивості.

Та й яка біда, коли якийсь старий бурмило-капітан накаже мені взяти мітлу і підмести палубу? Хіба то велика ганьба, якщо зважити її на терезах Нового Заповіту? Ви гадаєте, що я чимось заплямую себе в очах архангела Гавріїла, коли спритно й уміло виконаю наказ старого буркотуна? Нумо, хто з нас не раб? І якщо це так, нехай старі капітани попихають мною як їм заманеться, нехай дають мені стусанів та копняків — я втішатимуся думкою, що все це річ звичайна, що кожен потерпає приблизно однаково — звісно, або у фізич-

ному, або в метафізичному розумінні; отже, всесвітній стусанець переходить від одного до другого, і кожен член суспільства відчуває не лікоть, а кулак сусіди, і цим ми мусимо вдовольнитися.

Знову-таки, я завжди плаваю матросом тому, що в такому разі мою працю вважають за необхідне оплачувати, а щодо пасажирів я ніколи не чув, щоб їм заплатили хоча б півпенні. Навпаки, пасажери мають платити самі. А різниця між необхідністю платити і можливістю одержувати платню — неабияка. Акт оплати — це, гадаю, покарання, найгірше серед тих, які нам доводиться терпіти з вини двох любителів поласувати чужими яблуками. Та коли платять тобі — це незрівнянна втіха! Привітність, з якою ми приймаємо гроші, є просто дивовижною — якщо зважити на те, що ми всерйоз вважаємо гроші за джерело усіякої скверни і віримо, що багатій нізащо не зможе потрапити до Царства Небесного. О, як весело миримся ми з вічною погібеллю!

І зрештою, я завжди плаваю матросом ще й через те, що фізична праця на відкритому повітрі півбака є вельми корисною для мого здоров'я. Адже в нашому світі вітер частіше дме з носа, ніж з корми (звісно, якщо не порушувати Піфагорових настанов), і тому комодор на юті найчастіше дістає свою частку свіжого повітря завдяки посередникам — матросам на баку. Сам він гадає, що вдихає його першим; але це не так. У подібний спосіб простолюд випереджає своїх панів і багато в чому іншому, а ті про це й гадки не мають.

Але з якого дива мені, після того як я не раз плавав матросом на торгових суднах, заблаглося цього разу попливти на китобійці — це краще за когось іншого зможе пояснити невидимий офіцер поліції Долі, який тримає мене під невсипущим наглядом, потайки шпигує за мною і керує моїми вчинками. Поза всяким сумнівом, моє плавання на китобійному кораблі було складовою частиною великого плану, розробленого задалегідь. Воно являло собою немовби коротку інтермедію і соло між більш значними номерами. Мабуть, на афіші це виглядало б подібним чином:

ЗАПЕКЛА БОРОТЬБА ПАРТІЙ
НА ВИБОРАХ ПРЕЗИДЕНТА СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ

ПОДОРОЖ ІЗМАЇЛА НА КИТОБІЙНОМУ КОРАБЛІ

КРИВАВА БІЙНЯ В АФГАНІСТАНІ

Я не можу сказати точно, чому режисер-доля відвела мені таку мізерну роль на китобійному судні; адже інші отримували чудові ролі в урочистих трагедіях, короткі й приємні ролі в мелодрамах і веселі рольки у фарсах. Я не можу точно сказати, чому все сталося саме так, але тепер, пригадуючи всі обставини, я нібито починаю помалу прозирати потаємні мотиви, які, поставши переді мною в замаскованому вигляді, спонукали мене взятися за цю роль та ще й уклінно переконали мене, ніби я зробив це на власний розсуд, з доброї волі і розумних міркувань.

Головним із цих мотивів була всепереможна думка про самого кита — величозного і величезного. Таке моторошне і загадкове страховисько не могло не збудити моєї цікавості. До того ж буремні моря, по яких пливе, погойдуючись, його подібна до острова туша, смертельна і незбагненна небезпека, прихована у всьому його естві, і незліченні принади патагонських берегів, їхні мальовничі краєвиди та багатоголосні співи — усе це лише посилювало моє бажання. Можливо, декому такі речі не видаються надто привабливими, та мені завжди нетерпечь побачити щось нове. Я люблю плавати в заповідних водах і сходити на далекі береги. Небайдужий до добра, я гостро відчуваю зло і водночас можу легко співіснувати з ним — адже доводиться жити в злагоді з будь-ким, хто стане твоїм сусідом.

З усіх цих причин я радо вирушив би в подорож на китобійному судні; широкі шлюзи, що відкривають шлях до країни чудес, розкрилися переді мною, і в юрмі химерних видінь, які вабили мене до мети, щільною ланкою виринали з глибин моєї душі нескінченні кити, а серед них — один величний гостроголовий привид, що стрімко здіймається догори, наче скеля, вкрита снігом.

РОЗДІЛ 2

КИЛИМОВА ВАЛІЗА

Я вкинув декілька сорочок у свою стару килимову валізу, затис її під пахвою і вирушив до мису Горн, до безкрайнього Тихого океану. Залишивши позаду добре старе місто Манхеттен, я невдовзі прибув до Нью-Бедфорда. Був грудень, пізній вечір суботи. Я неабияк засмутився, дізнавшись, що невели-

кий пакетбот до Нентакету вже відплив і тепер туди нічим не доберешся аж до понеділка.

Молоді шукачі пригод та знегод китобійного промислу здебільшого зупиняються в Нью-Бедфорді, щоб звідти вирушити у плавання; і саме тому я твердо вирішив не наслідувати їхній приклад. Адже я хотів неодмінно найнятися на який-небудь нентакетський корабель, бо в усьому, пов'язаному з цим славетним давнім островом, є якась здорова снага, що дуже мене приваблює. Крім того, хоча останнім часом Нью-Бедфорд помалу монополізував китобійний промисел, а бідолашний старий Нентакет пасе задніх у цій справі — саме Нентакет був його славним попередником, як Тир був попередником Карфагена. Адже саме в Нентакеті вперше в Америці витягли на берег убитого кита! І звідки ж, як не з Нентакету, відпливли на своїх каное перші китобої-тубільці, червоношкірі індіанці, у гонитву за левіафаном? А звідки, як не з Нентакету, колись відплив сміливий малий човник, наполовину навантажений, як каже легенда, привезеним здалеку камінням, яке повинні були жбурляти в китів і таким чином визначати, чи досить близько човен підплив до цілі і чи можна пустити в хід гарпуна?

Отже, я мав провести в Нью-Бедфорді ніч, день і ще одну ніч, перш ніж я зможу вирушити до свого місця призначення; і тому переді мною постало важливе питання — де я їстиму і спатиму протягом цього часу. Ніч аж ніяк не викликала довіри; це була, як на те, дуже темна і похмура ніч, холодна й непривітна. У цьому місті в мене не було жодного знайомого. Мої загребуші пальці-якорі вже обнишпорили кишені і витягли на поверхню лише жменьку срібняків. «Тож іди собі куди ведуть очі, Ізмаїле, — мовив я до себе, стоячи посеред безлюдної вулиці з валізою на плечі і дивлячись, як небо хмариться на півночі і зловісно блимає на півдні. — І хоч би куди привела тебе на нічліг твоя мудрість, добре розпитай про ціну і не будь надто перебірливим».

Непевно крокуючи бруківкою, я проминув вивіску «Схрещені гарпуни» — на жаль, цей заїзд був на вигляд надто дорогим і надто веселим. Трохи далі я побачив освітлені вікна готелю «У Меч-риби», звідки падали такі яскраво-червоні промені, що, здавалося, під ними тане сніг і лід перед будівлею; а довкола все було вкрите льодяною корою в десять дюймів завтовшки, твердою, мов брук, і скакати по цих ку-

чугурах мені було досить-таки нелегко, бо внаслідок тяжкої невинної служби мої підошви перебували у вельми жалюгідному стані. «І тут надто дорого та надто весело, — подумав я, на хвилю спинившись, щоб помилуватися сліпучими відблисками на брукувці і послухати дзеленчання склянок, що долинали зсередини. — Іди далі, Ізмаїле, чого ти став? Іди геть від цих дверей; твої стоптані черевики затуляють прохід». І я пішов далі. Тепер я мимохіть почав звертати на ті вулиці, що вели до води, оскільки там, безперечно, містилися найдешевші і, звісно, не найпривабливіші готелі.

Похмурі то були вулиці! Обабіч тяглися квартали темряви, у яких лише подекуди проблискував вогник свічки, яку наче висвітлювали темні закапелки skleпу. Тоді, в останню годину останнього дня тижня, ця частина міста наче вимерла. Аж раптом я помітив каламутну смугу світла, що вибивалася з гостинно відхилених дверей якоїсь приземкуватої довгої будівлі. Будинок виглядав дуже занедбаним, і я зрозумів, що він призначений для загального користування. Переступивши поріг, я одразу впав, зачепившись за короб із попелом, поставлений у передпокої. «Еге, — мовив я сам до себе, ледве не задихнувшись у хмарі пороху, — чи це не попіл від загиблого міста Гоморри? Там були «Схрещені гарпуни», потім «Меч-риба». А зараз я, певно, втрапив до “Пастки”?» І все ж таки я звівся на ноги і, почувши зсередини гучний голос, штовхнув другі двері.

Що воно таке? Може, засідання пекельного парламенту?

Ряди чорних облич — їх було не менше сотні — повернулися до мене; а за ними, на задньому плані, чорний янгол смерті за кафедрою гамселив рукою по розкритій книзі. То була негритянська церква, і пастир читав проповідь про те, якою є чорна темрява, де лунають лише крики, стогони та скрегіт зубів. «Так, Ізмаїле, — промурмотів я, задкуючи до дверей, — під вивіскою «Пастки» тебе чекали неприємні розваги».

І я знову пішов блукати вулицями, аж поки не розгледів неподалік від причалу якесь тьмяне світло і не почув тихе монотонне рипіння. Піднявши голову, я побачив, що над дверима гойдається вивіска, на якій білою фарбою було намальоване щось схоже на високий прямовисний струмінь водяних бризок, а під малюнком нашкрябані слова: «Готель «Китовий фонтан», Пітер Коффін»¹.

¹ Coffin (англ.). — труна.

«Коффі́н? Китовий фонтан? За даних обставин звучить просто моторошно», — подумав я. Втім, згадав, що в Нентакеті це досить поширене прізвище, і цей Пітер, мабуть, переїхав сюди з острова. Світло було таке тьмяне, все довкола о цій годині здавалося таким спокійним, а вивіска над цим блазеньким дерев'яним будиночком, якого, здавалося, перевезли сюди зі згарища, рипіла з такою жебрацькою тугою, що я зрозумів — саме тут чекає на мене нічліг за прийнятну для мене ціну і кава з бобів.

Це була дивна споруда — старий будинок під гострокутним дахом похилився на один бік, наче німецький каліка. Він тулився в тісному і темному закуті, і шалений вітер Євроклідон завивав довкруг нього ще лютіше, ніж колись — довкола ветхого човника бідолахи Павла. Адже Євроклідон — це надзвичайно приємний вітерець для того, хто сидить удома і спокійно гріє ноги коло вогнища, перш ніж настане час лягати спати. «При оцінюванні того шаленого вітру, що його називають Євроклідон, — каже один стародавній автор, чий твори дійшли до нас у єдиному примірнику, який належить мені, — різниця полягає в тому, роздивляєшся ти його крізь віконне скло, яке захищає тебе від холоду, що лютує зовні, чи дивишся на нього з вікна без віконниці, з вікна, по обидва боки якого панує холод, з вікна, яке може закрити лише хтось на ім'я Смерть». «Йй-богу, — подумав я, згадавши ці рядки, — ти міркуєш слушно, мій старий готичний фоліанте». І справді, ці очі — вікна, і моє тіло — це будинок. Шкода, звичайно, що всі шпарини не заліплені як слід; можна було б понатикати деінде трохи клоччя. Але тепер уже запізно щось покращувати. Всесвіт уже збудований, нарізний камінь склепіння встановлений, і сміття вивезено геть мільйони років тому. Бідолашний Лазар, клацаючи зубами на паперті, що править йому за подушку, і в лихоманці зриваючи жалюгідне шмаття зі свого закошублого тіла, може заткнути собі вуха клоччям, а рота — об'їденим кукурудзяним качаном, та це все одно не врятує його від Євроклідону.

— Євроклідон! — каже Багатій у червоному шовковому халаті (потім він придбав собі інший — ще червоніший). — Хух! Хух! Гарна яка ніч, морозяна! Як мерехтить Оріон, як виграє північне сяйво! Нехай інші патякають про нескінченне східне літо, як у моєму зимовому садку. Як на мене, то краще самому творити собі літо біля вогнища.

ЗМІСТ

Таємниці Білого Кита. <i>Олена Горенко</i>	3
--	---

МОБІ ДІК

Етимологія	19
Етимологія	20
Витяги	21
Витяги	22
Розділ 1. Перші обриси	33
Розділ 2. Килимова валіза	38
Розділ 3. Готель «Китовий фонтан»	42
Розділ 4. Строката ковдра	56
Розділ 5. Сніданок	60
Розділ 6. Вулиця	61
Розділ 7. Каплиця	64
Розділ 8. Кафедра	67
Розділ 9. Проповідь	69
Розділ 10. Ширий друг	78
Розділ 11. Нічна сорочка	81
Розділ 12. Біографічний нарис	83
Розділ 13. Тачка	86
Розділ 14. Нентакет	90
Розділ 15. Риба юшка	92
Розділ 16. Корабель	95
Розділ 17. Рамадан	109
Розділ 18. Підпис	114
Розділ 19. Пророк	118
Розділ 20. Метушня	121
Розділ 21. Прибуття на борт	123
Розділ 22. Веселого Різдва!	126
Розділ 23. Підвітряний берег	131
Розділ 24. Захисна промова	132
Розділ 25. Постскрипtum	136
Розділ 26. Лицарі і зброєносці	137
Розділ 27. Лицарі і зброєносці	140
Розділ 28. Ахаб	144

Розділ 29.	Входить Ахаб, за ним — Стабб.	147
Розділ 30.	Люлька	150
Розділ 31.	Королева Меб	151
Розділ 32.	Цетологія.	153
Розділ 33.	Спексиндер	166
Розділ 34.	Стіл у капітанській каюті.	168
Розділ 35.	Чатові	174
Розділ 36.	На юті	180
Розділ 37.	Захід сонця	187
Розділ 38.	Надвечір	188
Розділ 39.	Перша нічна вахта	189
Розділ 40.	Опівночі на баку	190
Розділ 41.	Мобі Дік	195
Розділ 42.	Білий колір кита	204
Розділ 43.	Цить!	212
Розділ 44.	Карта.	213
Розділ 45.	Засвідчую під присягою.	218
Розділ 46.	Здогади	226
Розділ 47.	Плетіння мата	228
Розділ 48.	Перше полювання	230
Розділ 49.	Гієна	240
Розділ 50.	Вельбот Ахаба і його екіпаж. Федалла	242
Розділ 51.	Примарний фонтан	244
Розділ 52.	«Альбатрос»	248
Розділ 53.	Сходини	250
Розділ 54.	Історія «Таун-Хо»	254
Розділ 55.	Страхітливі зображення китів	274
Розділ 56.	Більш правдиві зображення китів і цілком правдиві картини полювання на них	278
Розділ 57.	Кити мальовані; кістяні, дерев'яні, бляшані, кам'яні; кити гірські; кити серед зірок.	281
Розділ 58.	Брит	284
Розділ 59.	Спрут	286
Розділ 60.	Лінь.	289
Розділ 61.	Стабб убиває кита	292
Розділ 62.	Метання гарпуна	296
Розділ 63.	Вилка	298
Розділ 64.	Вечеря Стабба	299
Розділ 65.	Кит як страва	306
Розділ 66.	Акуляча різанина.	308
Розділ 67.	Розтин.	310
Розділ 68.	Ковдра.	311
Розділ 69.	Похорон	314
Розділ 70.	Сфінкс	315
Розділ 71.	Історія «Єровоама»	317
Розділ 72.	Мавпяча шворка	323
Розділ 73.	Стабб і Фласк убивають справжнього кита, а потім ведуть розмову, стоячи над ним.	327

Розділ 74.	Голова кашалота — порівняльний опис	332
Розділ 75.	Голова справжнього кита — порівняльний опис	336
Розділ 76.	Таран	339
Розділ 77.	Велика гейдельберзька бочка	341
Розділ 78.	Цистерна і цебро	342
Розділ 79.	Прерії	346
Розділ 80.	Горіх	348
Розділ 81.	«Пеквод» зустрічає «Діву»	351
Розділ 82.	Честь і слава китобоя	361
Розділ 83.	Йона з історичного погляду	363
Розділ 84.	Кидок	365
Розділ 85.	Фонтан	367
Розділ 86.	Хвіст	372
Розділ 87.	Велика армада	377
Розділ 88.	Школи і вчителі	387
Розділ 89.	Спіймана риба і вільна риба	390
Розділ 90.	Хвости чи голови	394
Розділ 91.	«Пеквод» зустрічає «Трояндовий бутон»	397
Розділ 92.	Сіра амбра	403
Розділ 93.	Вигнанець	405
Розділ 94.	Ручкання	409
Розділ 95.	Ряса	413
Розділ 96.	Саловарня	414
Розділ 97.	Лампа	418
Розділ 98.	Розлив та прибирання	419
Розділ 99.	Дублон	421
Розділ 100.	Нога і рука. «Пеквод» з Нентакету зустрічає «Семюеля Ендербі» з Лондона	427
Розділ 101.	Графин	434
Розділ 102.	У затінку Арсакид	439
Розділ 103.	Виміри китового скелета	443
Розділ 104.	Викопний кит	445
Розділ 105.	Чи зменшується велич кита? Чи чекає його зникнення?	449
Розділ 106.	Нога Ахаба	452
Розділ 107.	Тесля	455
Розділ 108.	Ахаб і тесля	457
Розділ 109.	Ахаб і Старбак у каюті	461
Розділ 110.	Квіквег у труні	464
Розділ 111.	Тихий океан	469
Розділ 112.	Коваль	470
Розділ 113.	Горно	472
Розділ 114.	Позолота	476
Розділ 115.	«Пеквод» зустрічає «Кавалера»	477
Розділ 116.	Кит при смерті	479
Розділ 117.	Китова варта	481

Розділ 118.	Квадрант	482
Розділ 119.	Свічки	484
Розділ 120.	Палуба наприкінці першої нічної вахти	491
Розділ 121.	Опівночі на баку	491
Розділ 122.	Опівночі на шоглі. — Грім і блискавка	493
Розділ 123.	Мушкет	493
Розділ 124.	Стрілка	496
Розділ 125.	Лег і лінь	499
Розділ 126.	Рятівний буй	502
Розділ 127.	Палуба	505
Розділ 128.	«Пеквод» зустрічає «Рахіль»	507
Розділ 129.	Каюта	510
Розділ 130.	Капелюх	512
Розділ 131.	«Пеквод» зустрічає «Розраду»	516
Розділ 132.	Симфонія	517
Розділ 133.	Полювання — день перший	521
Розділ 134.	Полювання — день другий	530
Розділ 135.	Полювання — день третій	538
	Епілог	548
Примітки. <i>І. В. Летунівська.</i>		549